

Sygn. akt IV KS 13/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 kwietnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Eugeniusz Wildowicz

SSN Paweł Wiliński

Protokolant Anna Janczak

w sprawie **P. K.**

oskarżonego z art. 270 § 1 k.k. i innych

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 17 kwietnia 2019 r.,

skargi, wniesionej przez prokuratora Prokuratury Rejonowej w C.

na wyrok Sądu Okręgowego w C.

z dnia 21 grudnia 2018 r., sygn. akt VII Ka [...]

w części uchylającej wyrok Sądu Rejonowego w C.

z dnia 10 września 2018 r., sygn. akt IV K [...],

**uchyla rozstrzygnięcie zawarte w pkt 1 zaskarżonego wyroku i
sprawę w tym zakresie przekazuje do ponownego rozpoznania
Sądowi Okręgowemu w C.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w C. z dnia 10 września 2018 r. w sprawie IV K [...], P. K. został uniewinniony od popełnienia czynów opisanych w pkt II i III aktu oskarżenia; oba czyny zostały zakwalifikowane z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 190a § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. Jednocześnie Sąd uznał oskarżonego za winnego popełnienia szeregu (21) czynów z art. 270 § 1 k.k., przyjmując, że działał on w ramach ciągu przestępstw i na podstawie art. 91 § 1 k.k. w zw. z art. 270 § 1 k.k. wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności (pkt 2 wyroku).

Po rozpoznaniu apelacji, wniesionych przez obrońcę oskarżonego i prokuratora, Sąd Okręgowy w C. wyrokiem z dnia 21 grudnia 2018 r. (sygn. akt VII Ka [...]) utrzymał w mocy wyrok w części uniewinniającej oskarżonego (pkt 2), uchylił natomiast orzeczenie Sądu Rejonowego w części, w której uznano P. K. za winnego popełnienia przestępstw z art. 270 § 1 k.k., tj. co do czynów przypisanych w pkt 2 i sprawę w tym zakresie przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w C. (pkt 1 wyroku Sądu odwoławczego).

Wyrok Sądu Okręgowego został zaskarżony w trybie art. 539 a k.p.k. w części uchylającej orzeczenie Sądu pierwszej instancji skargą prokuratora Prokuratury Rejonowej w C., w której zarzucono „naruszenie art. 437 § 2 k.p.k. polegające na niezasadnym uchyleniu przez Sąd Okręgowy w C. pkt 2 wyroku Sądu Rejonowego w C. i przekazaniu w tym zakresie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w C. w sytuacji, gdy nie było konieczne przeprowadzenie w tym zakresie na nowo przewodu sądowego w całości. Skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w zaskarżonym zakresie i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga prokuratora Prokuratury Rejonowej w C. jest zasadna, co spowodowało uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w C. w części uchylającej orzeczenie Sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy Sądowi odwoławczemu do ponownego.

Zgodnie z treścią przepisu art. 539a § 3 k.p.k. skarga od wyroku sądu odwoławczego uchylającego wyrok sądu pierwszej instancji i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania może być wniesiona wyłącznie z powodu

naruszenia art. 437 k.p.k. lub z powodu uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k. Z ugruntowanego stanowiska Sądu Najwyższego wynika, iż „sama konieczność ponownej oceny przeprowadzonych dowodów nie mieści się w kręgu podstaw rozstrzygnięcia, o którym mowa w art. 437 § 2 *in fine* k.p.k., tj. wyroku kasatoryjnego. (...) Samą więc potrzebę dokonania na nowo oceny zgromadzonych w sprawie dowodów nie można postrzegać w kategoriach okoliczności samoistnie determinujących konieczność przeprowadzenia przez sąd *meriti* przewodu sądowego w całości (a tym samym i uznać ją za wystarczającą do wydania kasatoryjnego wyroku przez sąd odwoławczy), skoro (obecnie) nie ma żadnych przeszkód (poza tymi przypadkami skatalogowanymi w tymże przepisie art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k.) prawnych ku temu, by to sąd odwoławczy - w związku z rozpoznawanym środkiem odwoławczym - samodzielnie tych czynności procesowych dokonał” (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2018 r., II KS 3/18, Prok. i Pr. – wkł. 2018, z.6, poz. 22).

Należy przypomnieć, iż obecnie zgodnie z art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k. uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1, art. 454 k.p.k. lub jeżeli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. Nowe brzmienie art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k. nakłada więc na sąd odwoławczy, poza przypadkami w nim wskazanymi, obowiązek merytorycznego orzekania.

W rozpoznawanej sprawie powodem orzeczenia Sądu Okręgowego o charakterze kasatoryjnym była ostatnia z wymienionych powyżej przesłanek, a więc „konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości”. Stanowisko to należy jednak uznać za nietrafne. W uzasadnieniu swojego orzeczenia Sąd odwoławczy nie jest bowiem konsekwentny, skoro z jednej strony uważa, iż konieczne jest „przeprowadzenie na nowo przewodu sądowego w całości” (k.11 uzasadnienia), by w kolejnym zdaniu uznać, że dopiero po „istotnym uzupełnieniu postępowania dowodowego (...) możliwe będzie wydanie orzeczenia merytorycznego” (k.11 uzasadnienia). Nie można tracić z pola widzenia, że zasadniczą częścią pierwszoinstancyjnego przewodu sądowego jest postępowanie dowodowe. W tej sprawie przeprowadzono szereg dowodów, nie tylko z wyjaśnień oskarżonego P.K., ale również z zeznań świadków, w tym przedstawicieli

kontrahentów oskarżonego, oraz dowody z dokumentów. Sąd Okręgowy nie wspomniał, że niezbędne jest ponowienie tych dowodów, a jedynie podniósł, iż należy ponownie przesłuchać oskarżonego P. K., nieprzyznającego się do popełnienia przypisanych mu czynów, świadków J. K. oraz D. K. i przeprowadzić ich konfrontację oraz załączyć dokumentację działalności gospodarczej przedsiębiorstwa G. [...], a także ocenić czy aktualnie zarzucane oskarżonemu czyny nie zostały popełnione przez niego w ramach czynu ciągłego wraz z czynami objętymi już wyrokiem Sadu Rejonowego w C. z dnia 16 marca 2018 r. w sprawie IV K [...], na mocy którego P. K. został skazany za podobne przestępstwa. Z powyższego wynika, iż przewód sądowy wymaga jedynie uzupełnienia, a nie powtarzania na nowo w całości, zaś „konieczność ponownej oceny przeprowadzonych dowodów nie mieści się w kręgu podstaw wyroku kasatoryjnego; także wówczas gdy sąd odwoławczy zasadnie wskaże, jakich to kardynalnych uchybień art. 7 k.p.k. dopuścił się sąd *meriti*” (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2016 r., IV KS 5/16, LEX nr 2165596).

Powyższe wskazuje, że orzeczenie o uchyleniu wyroku Sądu Rejonowego w C. i przekazaniu temu Sądowi sprawy do ponownego rozpoznania zapadło z obrazą art. 437 § 2 k.p.k., co z kolei spowodowało uwzględnienie na podstawie art. 539e § 2 k.p.k. skargi prokuratora na wyrok sądu odwoławczego.